

ПАРЛАМЕНТАРНА
СКУПШТИНА
БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

PARLAMENTARNA
SKUPŠTINA
BOSNE I
HERCEGOVINE

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

ПАРЛАМЕНТАРНА
СКУПШТИНА
БОСНЕ И
ХЕРЦЕГОВИНЕ

PARLAMENTARNA
SKUPŠTINA
BOSNE I
HERCEGOVINE

Krajem maja 2005. godine, stvoreni su uslovi da u bosanskohercegovački parlament počnu kontinuirano dolaziti prve organizirane grupe posjetilaca. Najprije smo, pitajući i druge za savjet, osmislili interesantan program. Naime, sada za samo nekoliko sati naši gosti mogu upoznati i prostor u kojem Parlament obavlja svoje dužnosti, i način rada Parlamentarne skupštine BiH, kao i one koji su izabrani da u ovoj kući donose zakone i druge značajne odluke. Vrijednog partnera koji se ponudio da finansijski podrži realizaciju projekta pronašli smo u Misiji OSCE-a u BiH, a dodatnu snagu za realizaciju projekta dala je Omladinska informativna agencija koja kroz svoju mrežu animira najširi krug posjetilaca.

Prvi su nam, 25. maja 2005. godine, u goste došli učenici Gimnazije "Vaso Pelagić" iz Brčkog, slijedili su njihovi vršnjaci iz Istočnog Sarajeva, Sarajeva, Mostara, Banje Luke, Tuzle, Zenice, Ljubuškog, Sanskog Mosta, Tomislavgrada...Do septembra 2006. godine, zahvaljujući projektu **Otvoreni parlament**, Parlamentarnu skupštinu BiH posjetilo je oko 2.000 posjetilaca iz nekoliko desetina bosanskohercegovačkih gradova. U goste su nam dolazili, uz učenike i studente i, radnici, poljoprivrednici, nevladine organizacije.

Interes javnosti za projekat **Otvoreni parlament** neprekidno je rastao pa su se u realizaciju ovoga projekta uključili Televizija Bosne i Hercegovine i Radio Slobodna Evropa. Rezultat ove saradnje su popularne jednosatne emisije u kojima naši gosti imaju priliku "iz prve ruke", dakle direktno od poslanika i delegata koje su birali, dobiti odgovore na, trenutno, za bh. građane, najvažnija pitanja u Bosni i Hercegovini.

Ulazak medija u projekat nije oslabio izvornu ideju "otvorenih vrata". Štaviše, emisije **Otvoreni parlament** proširile su krug onih koji imaju želju da, pred kamerama ili bez njih, dođu, vide, te lično zatraže i čuju odgovore na brojna pitanja.

Ova publikacija, čije su ovo uvodne riječi, pokušaj je da svojim dragim gostima pomognemo da o Parlamentarnoj skupštini BiH doznaju više i da im i na ovaj način poručimo:

Dobro došli u vaš otvoreni parlament!

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БиХ

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине је највише тијело законодавне власти Босне и Херцеговине, а састоји се од дважу домова: Дома народа и Заступничкога дома.

ДОМ НАРОДА

ДОМ НАРОДА Парламентарне скупштине БиХ чини 15 изасланика, од којих су двије трећине (по пет Бошњака и Хрвата) изасланици из Федерације Босне и Херцеговине а једна трећина (пет Срба) изасланици из Републике Српске.

Дом народа између својих чланова бира по једнога Бошњака, Хрвата и Србина који обнашaju дужност предсједатеља те првог и другог замјеника предсједатеља, а ротирају се на дужности предсједатеља сваким осам мјесеци.

У Дому народа предложена одлука може бити проглашена деструктивном по витални интерес бошњачког, хрватског или српског народа.

ZASTUPNIČKI DOM Parlamentarne skupštine BiH čine 42 zastupnika, od kojih se dvije trećine biraju s teritorija Federacije BiH, a jedna trećina s teritorija Republike Srpske.

Članovi Zastupničkoga doma biraju se izravno iz svoga entiteta, sukladno Izbornom zakonu BiH.

Zastupnički dom između zastupnika bira po jednoga Bošnjaka, Hrvata i Srbina koji obnašaju dužnost predsjedatelja te prvog i drugog zamjenika predsjedatelja, a rotiraju se na dužnosti predsjedatelja svakih osam mjeseci. Predsjedatelj te prvi i drugi zamjenik predsjedatelja čine Kolegij Zastupničkoga doma.

Zastupnički dom potvrđuje imenovanje predsjedatelja Vijeća ministara BiH i imenuje ministre u Vijeću ministara BiH.

ZASTUPNIČKI DOM

ШТА И КАКО РАДИ ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БиХ

Парламентарна скупштина БиХ доноси законе, одобрава буџет и одлучује о изворима и износу прихода за финансирање институција Босне и Херцеговине и међународних обавеза Босне и Херцеговине. Она такође даје сагласност за ратификацију међународних уговора и одлучује о другим питањима неопходним за спровођење њених или овлашћења додијељених споразумом ентитета.

Домови Парламентарне скупштине БиХ врше законодавну, информативну и контролну активност те регулишу унутрашњу организацију и начин свог рада.

НАЧИН ОДЛУЧИВАЊА

Све законодавне одлуке морају усвојити оба дома. Одлуке се доносе већином оних који су присутни и који гласају, с тим да већина укључује најмање једну трећину гласова делегата или посланика изабраних са територије сваког ентитета.

Ако већина гласова не укључује једну трећину гласова из ентитета, предсједавајући и његови замјеници комисијски ће се састати и настојати да, у року од три дана од гласања, постигну сагласност. Ако та настојања не успију, одлуке ће донијети већина оних који су присутни и гласају, под условом да гласови против одлуке не укључују двије трећине или више делегата или посланика изабраних из сваког ентитета.

Предложена одлука Парламентарне скупштине БиХ може да буде проглашена деструктивном по витални интерес бошњачког, хрватског или српског народа већином гласова из редова бошњачких, хрватских или српских делегата у Дому народа. Такву предложену одлуку мораће да одобри у Дому народа већина бошњачких, хрватских и српских делегата који су присутни и гласају. Кад већина бошњачких, хрватских или српских делегата стави примједбу на позивање на витални интерес, предсједавајући Дома народа дужан је да одмах сазове трочлану заједничку комисију с циљем разрешења тог питања. Ако комисија не успије да ријешити питање у року од пет дана, предмет се преноси на Уставни суд БиХ, који ће у хитном поступку разматрати регуларност поступања у тој ствари.

ZAKONODAVNI POSTUPAK

ЗАКОНОДАВНИ ПОСТУПАК

Prijedlog zakona može podnijeti svaki delegat, odnosno poslanik, dom, komisija doma, zajedničke komisije oba doma kao i Predsjedništvo i Vijeće ministara BiH.

Ustavopravna komisija daje mišljenje domu o usklađenosti zakona ili drugog akta s Ustavom BiH i pravnim sistemom.

Nadležna komisija razmatra zakon i predložene amandmane i može održati javno saslušanje o predloženom zakonu, koje uključuje zainteresirana tijela, ekspertne institucije i pojedince. Nakon određenog roka, komisija dostavlja izvještaj domu, koji sadrži opću izjavu o neophodnosti donošenja i principima predloženog zakona, kao i usvojene amandmane u komisiji. Izvjestilac komisije brani stav komisije na plenarnoj sjednici.

ZAKONODAVNI

POSTUPAK

Članovi Parlamentarne skupštine (poslanici i delegati) i njihovi klubovi mogu predlagati amandmane koji osporavaju amandmane koje je komisija usvojila i ponoviti amandmane koje je komisija odbila, najkasnije 24 sata prije početka plenarne sjednice.

PRVO ČITANJE

Rasprava u domu počinje prvim čitanjem koje se tiče neophodnosti donošenja i principa na kojima je zasnovan prijedlog zakona, prema mišljenjima ustavnopravne komisije i nadležne komisije iz prve faze razmatranja.

DRUGO ČITANJE

Drugo čitanje sastoji se od rasprave i glasanja o predloženim amandmanima, te glasanja o prijedlogu zakona u konačnom tekstu.

RAD PARLAMENTARNIH POVJERENSTAVA

POVJERENSTVA DOMA NARODA

Povjerenstva daju mišljenja, podnose prijedloge i izvješća Domu naroda te obavljaju javna savjetovanja i druge dužnosti propisane Poslovnikom Doma. Povjerenstva odlučuju i o pitanjima koja im Dom prenese u nadležnost, s tim što se na povjerenstva ne može prenijeti nadležnost usvajanja zakona.

Povjerenstvo Doma naroda nema više od šest članova. Raspodjela mjesta mora biti razmjerna veličini klubova naroda u Domu, od kojih su dvije trećine članova izabrane s teritorija Federacije BiH, a jedna trećina s teritorija Republike Srpske.

Povjerenstvo između svojih članova bira predsjedatelja, prvog i drugog zamjenika predsjedatelja. Oni se biraju iz tri konstitutivna naroda.

Povjerenstva Doma naroda su:

***Ustavnopravno povjerenstvo;
Povjerenstvo za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze;
Povjerenstvo za financije i proračun***

Povjerenstva Doma naroda odlučuju jednostavnom većinom, uz uvjet da je osiguran kvorum u kojem moraju biti zastupljena sva tri konstitutivna naroda.

POVJERENSTVA ZASTUPNIČKOGA DOMA

Povjerenstva daju mišljenja, podnose prijedloge i izvješća Zastupničkom domu i obavljaju druge dužnosti propisane Poslovníkom Doma. Povjerenstva odlučuju i o pitanjima koja im Dom prenese u nadležnost, s tim što se na povjerenstva ne može prenijeti nadležnost usvajanja zakona.

Povjerenstvo Zastupničkoga doma nema više od devet članova. Njegov je sastav razmjernan veličini klubova zastupnika u Zastupničkom domu, pri čemu su dvije trećine članova izabrane s teritorija Federacije BiH, a jedna trećina s teritorija Republike Srpske. Iznimka je Povjerenstvo za pripremu izbora Vijeća ministara BiH koje sačinjava po jedan zastupnik iz svake političke stranke/koalicije u Zastupničkom domu. Povjerenstva između svojih članova biraju predsjedatelja, prvog i drugog zamjenika predsjedatelja. Oni se biraju iz tri konstitutivna naroda.

Povjerenstvo odlučuje jednostavnom većinom, uz uvjet da je nazočna najmanje većina članova, osim konačnih odluka o kojima se Zastupnički dom ne očituje.

Povjerenstva Zastupničkoga doma su:

- Ustavnopravno povjerenstvo;*
- Povjerenstvo za vanjske poslove;*
- Povjerenstvo za vanjsku trgovinu i carine;*
- Povjerenstvo za financije i proračun;*
- Povjerenstvo za promet i veze;*
- Povjerenstvo za ostvarivanje ravnopravnosti spolova;*
- Povjerenstvo za pripremu izbora Vijeća ministara BiH.*

ЗАЈЕДНИЧКЕ КОМИСИЈЕ:

Заједничке комисије домовима дају своја мишљења, подносе предлоге и извјештаје и обављају и друге послове како је прописано пословницима оба дома. Заједничке комисије одлучују и о другим питањима која им домови ставе у надлежност, с тим што се на заједничке комисије не може пренијети надлежност за усвајање закона.

Заједничка комисија има 12 чланова, од којих се шест бира из Дома а шест из Представничког дома, с тим да се двије трећине чланова бирају са територије Федерације БиХ а једна трећина са територије Републике Српске. Заједничка комисија између својих чланова бира предсједавајућег, те првог и другог замјеника предсједавајућег, који се бирају из реда три конститутивна народа.

Заједничка комисија одлучује простом већином, уз услов да она обухвата најмање једну трећину чланова сваког дома и по једног представника сваког конститутивног народа.

Заједничке комисије су:

- Заједничка комисија за одбрану и безбједност Босне и Херцеговине;*
- Заједничка безбједносно-обавјештајна комисија за надзор над радом Обавјештајно-безбједносне агенције БиХ;*
- Заједничка комисија за економске реформе и развој;*
- Заједничка комисија за европске интеграције;*
- Заједничка комисија за административне послове;*
- Заједничка комисија за људска права, права дјетета, младе, имиграцију, избјеглице, азил и етику.*

ЗГРАДА ПАРЛАМЕНТАРНЕ СКУПШТИНЕ БиХ

Објекат Скупштина Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине пројектован је од 1975. до 1977, а истовремено су почели и радови на његовој изградњи. Аутор пројекта је проф. Јурај Најтхарт, а одговорни пројектант приликом пројектовања и реализације био је проф. Хамдија Салиховић са сарадницима.

Зграда укупне корисне површине око 25.000 квадратних метара завршена је крајем 1980. године, када је и почело њено коришћење за потребе Скупштине и министарстава Социјалистичке Републике Босне и Херцеговине.

Нижа од двије новоизграђене зграде на Мариндвору сматрала се, у вријеме завршетка, једним од најмодернијих објеката за смјештај државне управе. Осим бројних просторија за рад државних органа, чланова Скупштине и министара Владе СРБиХ, објекат Скупштине опремљен је Великом двораном са 524 мјеста за посланике, новинаре, преводиоце, као и салама мањег капацитета на другом и четвртном спрату. Оне су такође имале одговарајућу намјену и биле прилагођене потребама тадашњег уређења власти.

Током рата у Босни и Херцеговини објекат је значајно оштећен. То је већим дијелом санирано после рата, у периоду од 1996. до 2006, а радови се и даље сукцесивно обављају коришћењем, прије свега, средстава ЕУ и међународне заједнице.

Данас су у згради институција Босне и Херцеговине, осим Парламентарне скупштине БиХ, смјештена бројна министарства, дирекције и управне организације Босне и Херцеговине.

PARLAMENTARNE DVORANE

Vjerovatno najpoznatiji prostori s kojima danas raspolaže Parlamentarna skupština BiH su njena Velika dvorana i Bijela sala. Tokom rata te dvije dvorane su u velikoj mjeri oštećene, ali su, zahvaljujući pomoći međunarodne zajednice, prvenstveno Evropske unije i Kraljevine Norveške, danas ponovo u funkciji.

BIJELA SALA

Nakon punih 12 godina pauze, 22.marta 2004. godine, zajedničkom plenarnom sjednicom oba doma Parlamentarne skupštine BiH ponovno je stavljena u funkciju Bijela sala na drugom spratu zgrade institucija BiH. Od tog dana, članovi Parlamenta koriste neuporedivo uslovniji prostor i savremenu tehniku, posebno elektronski sistem glasanja koji omogućava pouzdaniji i brži proces glasanja i odlučivanja.

Bijela sala raspolaže s ukupno 180 mjesta, a pored aktivnih učesnika, sjednicama mogu prisustvovati i brojni gosti, novinari, đaci, studenti, predstavnici nevladinih organizacija i drugi zainteresirani. Ponovnim otvaranjem Bijele sale stvoreni su uslovi i za realizaciju projekta **Otvoreni parlament** ali i za kvalitetno snimanje istoimenih televizijskih emisija.

VELIKA DVORANA

BIJELA SALA

PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE

VELIKA DVORANA

Zahvaljujući donaciji Kraljevine Norveške, tokom 2005. godine obnovljena je i Velika dvorana Parlamentarne skupštine BiH. Njen kapacitet danas je 659 mjesta za poslanike, delegate, goste i novinare te po veličini predstavlja drugu skupštinsku dvoranu na jugoistoku Evrope.

Prvom fazom rekonstrukcije, Velika dvorana je arhitektonsko-građevinski prilagođena zahtjevima savremenog parlamentarno-kongresnog centra multimedijalnog tipa, a instalacijski u potpunosti opremljena za ugradnju elektronske opreme predviđene naknadnim fazama rekonstrukcije.

U okviru obnove Velike dvorane stvoreni su uslovi i za ponovnu uspostavu režijskih prostora za potrebe izvještača elektronskih medija što će biti jedna od narednih faza njene rekonstrukcije.

KNJIŽNICA PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

ISTRAŽIVAČKI CENTAR

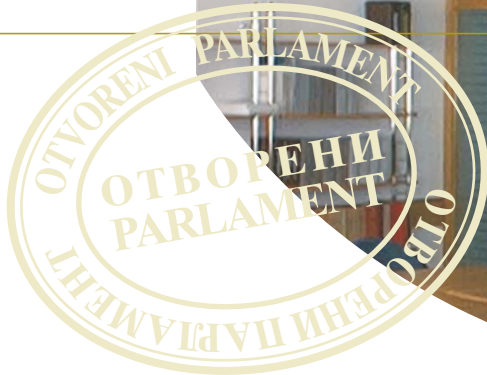
Listopada 2004. godine počeo je raditi Istraživački centar Parlamentarne skupštine BiH. Njegova osnovna djelatnost su visoko kvalitetna, objektivna, neovisna, nestranačka i stručna istraživanja, analize i savjetovanja za povjerenstva, predsjedatelje domova i tajnike Tajništva Parlamentarne skupštine BiH.

Naročito je značajan rad vezan uz servisiranje zakonodavne djelatnosti Parlamenta, pri čemu Istraživački centar osigurava bazu podataka temeljem koje se naša zakonska rješenja za pojedina pitanja uspoređuju i usklađuju sa suvremenim europskim i svjetskim zakonodavstvom.

Centar također sudjeluje u organiziranju konferencija, okruglih stolova i prezentacija, organizira javne rasprave na zahtjev povjerenstava PSBiH, te aktivno surađuje s međunarodnim i drugim organizacijama i institucijama.

Knjižnica je uvijek zanimljiv sadržaj ne samo članovima Parlamenta, zastupnicima i izaslanicima, te uposlenima nego i brojnim gostima Parlamentarne skupštine BiH. Na raspolaganju im je značajan bibliotečki fond: knjige, periodične publikacije, dokumentarna i arhivska građa. Knjižnica ima i čitaonicu u kojoj su trenutno dostupne sve monografije, časopisi i referentna literatura, a sedam računalnih radnih jedinica osiguravaju on-line izlaz na Internet i pristup svjetski relevantnim bazama podataka.

Specijalni dio zbirke čine službene publikacije, izbor iz službenih publikacija parlamenata iz svijeta, te dokumentacijska i arhivska građa.

TAJNIŠTVO PARLAMENTARNE SKUPŠTINE BiH

Tajništvo obavlja stručne, administrativno-tehničke i druge poslove za Parlamentarnu skupštinu BiH. Ono, između ostaloga, prati provedbu i inicira izmjene i dopune poslovnika domova, priprema program rada domova Parlamenta i planove rada radnih povjerenstava, te prati njihovo izvršenje.

U djelokrugu je Tajništva i priprema, sazivanje i praćenje sjednica domova i radnih tijela, razmatranje prijedloga akata upućenih Parlamentu glede njihove usklađenosti s Ustavom i pravnim sustavom Bosne i Hercegovine.

Radom Tajništva upravlja i koordinira Kolegij Tajništva koji čine: tajnik Zajedničke službe, tajnik Zastupničkoga doma i tajnik Doma naroda.

*Tajništvo Parlamentarne skupštine
Bosne i Hercegovine čine:*

*Stručna služba Zastupničkoga doma Parlamentarne skupštine BiH
Stručna služba Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
Zajednička služba Parlamentarne skupštine BiH.*

ЈАВНОСТ РАДА

Парламентарна скупштина Босне и Херцеговине настоји да буде максимално отворена за јавност. Непрестано се чине напори како би се грађани што непосредније и потпуније упознали са начином њеног рада, као и дјеловањем сваког њеног дома, односно радног тијела.

www.parlament.ba

Рад Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине доступан је широком кругу корисника интернета путем њене презентације на страници: www.parlament.ba. Та страница, према бројним мишљењима, једна је од опсежнијих интернет презентација у Босни и Херцеговини, а комплетан садржај доступан је на три језика и два писма у званичној употреби у Босни и Херцеговини, док је статични дио странице доступан и на енглеском језику.

Рад према Закону о слободи приступа информацијама у БиХ

У свом раду Парламентарна скупштина води се принципом да су све информације под надзором јавног органа јавно добро од вриједности. Према Закону о слободи приступа информацијама у БиХ, свако лице има право приступа овим информацијама у највећој могућој мјери, а Парламентарна скупштина БиХ обавезна је да те информације објави.

Парламентарна скупштина БиХ благовремено и потпуно одговара на доспјеле захтјеве, о чему редовно информише и Канцеларију омбудсмена у БиХ.

Ако имате питања која се односе на приступ информацијама које су у посједу Парламентарне скупштине БиХ, молимо да контактирате Сектор за односе с јавношћу или да информације и упутства потражите на нашој интернет страници www.parlament.ba

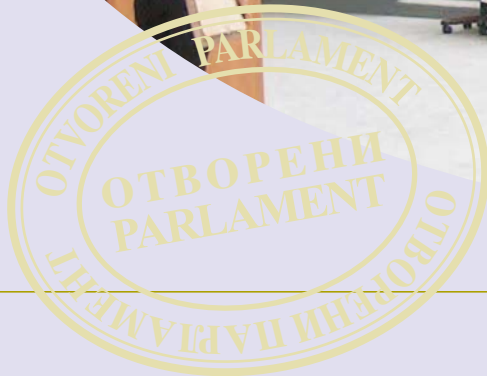

OTVORENI PARLAMENT

Projekat **Otvoreni parlament** je ideja osmišljena u Parlamentarnoj skupštini BiH. Ipak, tek zahvaljujući finansijskoj podršci OSCE-a, stekli su se uslovi za pokretanje ovog projekta. Istovremeno, u **Otvoreni parlament** uključila se Omladinska informativna agencija koja, posredstvom mreže svojih saradnika u Bosni i Hercegovini, uspješno animira potencijalne posjetioce Parlamentarne skupštine BiH.

Inače, **Otvoreni parlament** je prvi projekat u Bosni i Hercegovini kojim se široka javnost o radu jedne državne institucije vlasti upoznaje kroz organizirane i programski osmišljene grupne posjete. Koncipiran je tako da gosti najprije doznaju više o objektu Parlamentarne skupštine BiH, potom o načinu na koji se u njoj donose zakoni ali i druge odluke te se na kraju sretnu s poslanicima u Predstavničkom domu, odnosno delegatima u Domu naroda. Ulaskom Televizije Bosne i Hercegovine i Radija Slobodna Evropa u realizaciju projekta pred širokom bosansko-hercegovačkom javnošću i pred TV kamerama posjetioци su u prilici članove Parlamenta pitati i iz prve ruke dobiti odgovor o svemu što ih interesira. Nema sumnje da je takva komunikacija u velikoj mjeri doprinijela približavanju Parlamentarne skupštine BiH građanima i obmuto, razbijanju predrasuda kao i sticanju potpunije slike o najvišem zakonodavnom organu Bosne i Hercegovine te načinu njegovog rada.

Statistički podaci ukazuju na to da je projekat **Otvoreni parlament** stekao značajnu popularnost. Već tokom prvih petnaestak mjeseci njegove realizacije (maj 2005.- septembar 2006.), Parlamentarnu skupštinu BiH posjetilo je oko 2.000 gostiju, većinom đaka i studenata ali i starijih građana iz svih dijelova Bosne i Hercegovine, iako je broj onih koji bi željeli doći i upoznati se s Parlamentom i njegovim radom nekoliko puta veći. Tokom boravka u prostorima Parlamenta gosti su se sreli gotovo sa svim poslanicima i delegatima u oba skupštinska doma. U okviru projekta snimljeno je 26 televizijskih emisija a teme o kojima se tokom posjeta razgovaralo predstavljaju sam vrh interesa građana Bosne i Hercegovine. Jer, otvoreno se razgovaralo o ekonomskom razvoju BiH, viznom režimu, problemu zapošljavanja, zdravstvenoj zaštiti, obrazovanju, podijeljenim gradovima, životnom standardu, slobodi kretanja, izlasku mladih na izbore, budućnosti bh. poljoprivrede, nacionalnim praznicima i simbolima, bosanskohercegovačkom putu u Evropu, državnom zakonu o sportu i brojnim drugim temama.

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

IMPRESSUM:

*Parlamentarna skupština
Bosne i Hercegovine*

Tajništvo PSBiH

Informacijsko-dokumentacijski sektor

*Za izdavača: Aljoša Čampara,
tajnik Zajedničke službe PSBiH*

Glavni urednik: Željko Ivanković

Urednik publikacije: Zlatko Vukmirović

DTP: Mirza Latifović

*Izdanja Parlamentarne skupštine BiH;
Publikacija br. 27*

Sarajevo, 2006.

*Izdavanje publikacije
pomogla Misija OEES-a u BiH*

**ЖЕЛИТЕ ПОСЈЕТИТИ
ПАРЛАМЕНТАРНУ
СКУПШТИНУ БиХ ?**

ЈАВИТЕ НАМ СЕ !

**ОМЛАДИНСКА
ИНФОРМАТИВНА АГЕНЦИЈА (ОИА)**

тел/факс: +387 33 209 753
e-mail: otvoreniparliament@oiabih.info

**ПАРЛАМЕНТАРНА
СКУПШТИНА БиХ**

тел. +387 33 28 44 47, 28 44 41
факс +387 33 28 44 47
e-mail:
press@parlament.ba

